

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-754

8.9.2022

Eika Forsikring AS

Næringsliv

Skade på foraksling – slitasjeskader over tid, eller plutselig og uforutsett brekkasje?

Sikrede søkte erstatning for skader på forakslingen til den forsikrede traktor. Selskapets takstmann var av den oppfatning at skaden på forakslingen var en slitasjeskade over tid, og at dette kunne være en følgeskade av at det over tid var kjørt med havarert kingboltlager. Partene var enig i at skadene på kingboltlageret var en slitasjeskade som ikke var omfattet av forsikringen. Selskapet avsto imidlertid dekning også for forakslingen og anførte at også dette var en slitasjeskade som hadde oppstått over tid. Sikrede var uenig i avslaget og anførte at skaden på forakslingen var en brekkasje som hadde oppstått plutselig og uforutsett. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde dokumentert en dekningsmessig skade.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skader på forsikret traktor.

Sikrede har en landbruks- og arbeidsmaskinforsikring med følgende dekning for maskinskade:

Skade etter pkt. 4, samt skade ved brudd eller brekkasje som oppstår plutselig og uforutsett ...

Pkt. 4.4. angir hvilke skader som omfattes:

Skade som nevnt i pkt. 5 og 6, og annen skade på forsikret objekt oppstått ved sammenstøt, utforkjøring, velting, skadeverk eller annentilfeldig, plutselig ytre påvirkning.

Under service på forsikret traktor i juni 2019 ble det avdekket at kingbolt/kingboltlager var utslitt. Det ble samtidig avdekket at dette hadde påført forakslingen en skade som medførte at denne måtte byttes. Da sikrede sto forut for slått ble det utført en nødreparasjon slik at traktoren kunne brukes.

I mars 2021 mottok selskapet skademelding datert 26.2.21. Skadene på traktoren ble deretter taksert 2.3.21:

Havari med slitasjeskader på foraksling over tid. Dette kan være flg.skader etter det er kjørt med havarerte kingboldtlder over tid.

Selskapet avsto erstatning 3.3.21:

Vi har mottatt en takstrapport hvor det fremkommer at godset til nedre innfesting til kingbolter er utslitt på grunn av at det er kjørt med havarerte lager på kingbolter. Kingboltlagrene er slitt på grunn av for dårlig vedlikehold/manglende smøring

Slitasjeskader over tid omfattes dessverre ikke av forsikringen, og vi kan derfor ikke erstatte denne skaden.

Avslaget ble påklaget 24.1.22. Selskapet opprettholdt sitt standpunkt etter en ny vurdering av selskapets kundeombud 28.2.22. Kundeombudets viste til det at det var usikkert hva som ble gjort for å sette traktoren i stand i 2019, men at sikrede hadde opplyst at det var på det rene at kingbolter ble byttet. Videre viste selskapet til at følgende fremgikk av fakturaen fra 2019:

Kunde bør få ny framaksel da det er utslitt i godset på nederste kingboltanlegg.

Kundeombudet la ut fra dette til grunn at det forelå en slitasjeskade i juni 2019:

Det foreligger ingen dokumentasjon som viser at skaden som ble oppdaget i juni 2019 ble reparert i sin helhet etter at slåttonna var over.

Med bakgrunn i dette mener vi at skaden som oppstod 02.03.2021 er en følge av at (sikrede) ikke fikk foretatt nødvendig reparasjon av traktor etter slitasjeskade som allerede ble oppdaget i 2019. Skaden er ikke oppstått plutselig og uforutsett, men en slitasjeskade som har oppstått over tid.

Sikrede var uenig i avslaget og mente at skaden på forakselen måtte dekkes som en følgeskade som det ikke hadde vært noe forvarsel om.

Selskapet innhentet deretter en ny uttalelse fra takstmannen:

Dette er en skade som oppstår over tid og sliter ut lageret. Når lageret er utslitt så slites da godset i framakslingen som en følgeskade. Dette er da videre slitasje og ikke en bruddskade i godset til framakslingen.

Sikrede krever erstatning for skadene på drivverk og anfører at skaden har oppstått som følge av en svikt i kingbolter.

Sikrede er innforstått med at slitasjeskader på kingbolt ikke er dekket av forsikringen. Sikrede har fulgt alle serviceintervaller uten at det noen gang var påpekt slitasje på kingbolter. Da slitasjen ble oppdaget på service i 2019, var allerede forakselen skadet. Når en slik slitasje ikke er mulig å oppdage annet enn på service, og sikrede har fulgt alle servicer, og denne slitasjen mellom servicer får til følge at det blir skade på foraksel, må skaden på foraksel anses oppstått plutselig og uforutsett.

Skadene på foraksel/drivverk anføres å være en brekkasje. Skadene er av mekanisk art som følge av ytre påvirkning. Forakselen er vridd/bøyd som følge av svikt i kingbolter. En del av motor/drivverk har blitt ødelagt/mistet sin funksjon. Dette har skjedd plutselig og uforutsett, og er dermed dekket etter vilkårenes pkt. 3.4.

Selskapet avviser ansvar og anfører at skadene på drivverk er slitasjeskader.

Takstmannen forklarer at: "når lageret er utslitt så slites godset i framakslingen som en følgeskade. Dette er da videre en slitasje og ikke en bruddskade i godset til framakslingen". Det er slitasjeskade på kingbolt/kingboltlager som har ført til slitasje på forakslingen. Det er ikke brudd eller brekkasje som er et krav i maskinskadeforsikringen for at det skal være dekket av forsikringen. Det er heller ingen kaskoskade hvor vilkårene pkt. 4.4 sier at forsikringen omfatter: "annen skade på forsikret objekt oppstått ved sammenstøt, utforkjøring, velting, skadeverk eller annen tilfeldig, plutselig ytre påvirkning".

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for skade på drivverk.

Nemnda slutter seg her til sekretariatets vurdering.

Generelt

Innledningsvis bemerker vi at hvilke skader og tap som selskapet svarer for, avhenger av de vilkår som er tilknyttet den aktuelle forsikringsavtalen som er inngått med selskapet. Forsikringen dekker ikke begivenheter ut over de som er bestemt angitt i vilkårene. Den aktuelle forsikring er med andre ord ikke en "all risk" forsikring, men en forsikring som dekker skade og tap ved bestemte begivenheter. Dette er hensyntatt ved premieberegningen. Det er videre sikker praksis at det er sikrede som må dokumentere at skaden skyldes slike forhold som selskapet i henhold til vilkårene svarer for.

Takstrapport

For ordens skyld bemerker vi videre at sekretariatet ved sin vurdering av denne saken må ta utgangspunkt i de takstrapporter og sakkyndige uttalelser som er fremlagt. Dette da sekretariatet ikke selv har slik sakkyndig kompetanse. Slik vi har forstått saken er det imidlertid ikke uenighet mellom partene om hva som har skjedd. Det synes å være enighet om at det har oppstått skade på framaksling som følge av slitasje på kingbolt/kingboltlager. Takstmannen har forklart det som at når lageret er utslitt så slites godset i framakslingen som en følgeskade.

Uenigheten går på om denne følgeskaden på framaksling er dekningsmessig eller ei.

Vilkår

Det er som nevnt vilkårene som er avgjørende for hva som dekkes av forsikringen. Det følger av vilkårenes pkt. 3 at forsikringen dekker "skade ved brudd eller brekkasje som oppstår plutselig og uforutsett". Det er ikke dokumentert at det har skjedd verken brudd eller brekkasje, og dette synes for så vidt heller ikke å være anført. Skaden er da ikke dekningsmessig i henhold til dette vilkårspunktet.

Av pkt. 4.4 fremgår det at forsikringen også dekker "annen skade på forsikret objekt oppstått ved sammenstøt, utforkjøring, velting, skadeverk eller annen tilfeldig plutselig ytre påvirkning." Det synes å være på det rene at det ikke har skjedd verken sammenstøt, utforkjøring, velting eller skadeverk. Spørsmålet er følgelig om det har oppstått skade ved "annen tilfeldig plutselig ytre påvirkning". At framakslingen har fått slitasjeskader ved at kingboltlageret var utslitt kan vanskelig anses som en plutselig ytre påvirkning.

Det finnes utstrakt nemndspraksis rundt spørsmålet om hvor raskt en skade må ha oppstått for at den skal anses som plutselig. Nemnda legger til grunn at skader som har oppstått i løpet av en dag er å anse som plutselig, men at lengre tid ikke er å anse som plutselig, jf. eksempelvis FinKN 2021-824 hvor nemnda uttalte følgende:

Formuleringen "plutselig" tilsier at skaden må inntreffe raskt i motsetning til skader som utvikler seg over tid, men sier ikke hvor lang tid som kan godtas. Rettspraksis og langvarig nemndspraksis har lagt til grunn at skade som skjer i løpet av én dag er plutselig, jf. LG-2016-148681 og f.eks. FinKN 2017-375, 2019-1006 og 2020-654.

Selv om sikrede ikke hadde kunnet oppdage skaden før ved servicen i 2019 kan vi ikke se at det er dokumentert at skaden på framakslingen har oppstått plutselig. Skaden er da ikke dekningsmessig i henhold til vilkårene i den inngåtte forsikringsavtalen.

Etter dette har vi kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Sikrede har i ettertid anført at skaden må dekkes under vilkårenes pkt. 3 om skade "ved brudd eller brekkasje som oppstår plutselig og uforutsett". Nemnda kan ikke se at det er fremlagt dokumentasjon på at det her er oppstått et plutselig brudd, dvs. et brudd som har utviklet seg i løpet av 12–13 timer.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Andreas Pihlstrøm (næringsrepresentant).